

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	20118 - Organografia
Grup	Grup 1, 1S, GBIO
Guia docent	C
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	20118 - Organografia
Crèdits	2.4 presencials (60 hores) 3.6 no presencials (90 hores) 6 totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 1S, GBIO(Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Jerònia Lladó Vich jeronia.llado@uib.es	15:00h	16:00h	Dilluns	23/09/2013	19/09/2014	Annexe Mateu Orfila

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Grau de Biologia	Obligatòria	Tercer curs	Grau

Contextualització

L'Organografia aborda l'estudi de l'estructura microscòpica, a nivell òptic i ultraestructural, dels òrgans que configuren els sistemes i aparells de l'organisme. Ha d'enfocar-se no únicament com una mera descripció detallada de l'anatomia microscòpica, sinó que ha de proporcionar els conceptes necessaris per poder relacionar l'estructura i la funció. L'Organografia està relacionada amb la Biologia Cel·lular i la Histologia. Els termes Organografia, Anatomia microscòpica, Histologia funcional i Histologia de Sistemes són sinònims que fan referència a l'estudi de l'estructura dels teixits a nivell microscòpic en relació amb la seva funció.

L'objectiu fonamental d'aquesta assignatura és que l'alumne adquireixi coneixements sobre la morfologia i estructura microscòpica dels diferents teixits i òrgans del cos humà, així com la relació amb la seva funció i la histogènesi de les estructures tissulars, a més de les bases metodològiques per al seu estudi. Es pretén que l'alumne aprengui a correlacionar l'organització estructural dels diferents teixits i òrgans amb la capacitat funcional de les cèl·lules que els componen, i desenvolupi la capacitat d'observació i descripció necessàries per interpretar adequadament les imatges microscòpiques. En aquest sentit, constitueix un objectiu essencial que l'alumne, en finalitzar l'assignatura, tingui la capacitat de descriure i identificar l'estructura microscòpica dels òrgans animals en una preparació histològica indicant el tipus d'òrgan o teixit observat, les cèl·lules que el constitueixen i, finalment, quines són les seves funcions. Encara que el coneixement de la patologia no és un objectiu primordial de l'assignatura, l'estudi de les alteracions patològiques és un bon complement.

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	20118 - Organografia
Grup	Grup 1, IS, GBIO
Guia docent	C
Idioma	Català

D'altra banda, un bon coneixement d'aquesta assignatura és bàsic per a la comprensió de les bases cel·lulars de la patologia.

Requisits

Recomanables

Es recomana haver aprovat les assignatures de primer curso Biologia i Citologia i Histologia.

Es recomana cursar paral·lelament l'assignatura de Fisiologia I i Pràctiques Integrades de Fisiologia i Biologia Cel·lular.

L'ensenyament de l'Organografia ha de complementar i complementar-se amb els coneixements aportats per altres disciplines d'altres mòduls del Grau de Biologia, especialment els de les assignatures Fisiologia Animal del primer i segon semestres del Tercer Curs ja que en conjunt constitueixen el fonament teòric per a l'assignatura Pràctiques Integrades de Fisiologia i Biologia Cel·lular.

Competències

Específiques

1. Capacitat de comprendre i integrar les bases moleculars, estructurals, cel·lulars i fisiològiques dels diferents components i nivells de la vida en relació a les diverses funcions biològiques.
2. Obtenir i integrar línies d'evidència adequades per formular hipòtesi en l'àmbit biològic, coneixent i aplicant el mètode científic.
3. Realitzar estudis i comunicar resultats en l'àmbit de la biomedicina, salut pública, tecnologia mediambiental i divulgació científica.

Genèriques

1. Desenvolupar capacitats analítiques i sintètiques, d'organització i planificació així com de resolució de problemes en l'àmbit de la Biologia.
2. Desenvolupar habilitats encaminades cap a l'aprenentatge autodirigit i autònom, raonament crític i treball en equip multidisciplinari.

Continguts

Els continguts del primer tema d'aquesta assignatura estan molt relacionats amb els de Histologia de primer curs. S'aprofundeix en alguns aspectes imprescindibles per a la correcta comprensió dels següents temes.

Continguts temàtics

Bloc 1. INTRODUCCIÓ I TEIXITS BÀSICS

Tema 1. Introducció i tècniques d'estudi

Tema 2. Teixit epitelial

Tema 3. Teixit connectiu

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	20118 - Organografia
Grup	Grup 1, IS, GBIO
Guia docent	C
Idioma	Català

Tema 4. Teixit cartilaginós i ossi

Tema 5. Teixit muscular

Tema 6. Teixit nerviós

Bloc 2. ORGANOGRAFIA ANIMAL. APARELLS I SISTEMES

Tema 7. Aparell digestiu

Tema 8. Glàndules annexes al tub digestiu

Tema 9. Sistema cardiovascular

Tema 10. Aparell respiratori

Tema 11. Aparell excretor

Tema 12. Òrgans limfohematopoètics

Tema 13. Sistema tegumentari

Tema 14. Sistema endocrí

Tema 15. Aparell reproductor masculí

Tema 16. Aparell reproductor femení

Tema 17. Sistema nerviós central i perifèric

Tema 18. Òrgans sensorials

Metodologia docent

En aquest apartat es descriuen les activitats de tipus presencial i no presencial (autònom) previstes amb l'objecte de poder desenvolupar i avaluar les competències de l'assignatura.

L'assignatura forma part de Campus Extens i mitjançant aquesta plataforma de teleeducació es podrà consultar un calendari amb notícies d'interès, material didàctic i algunes proves d'avaluació perquè l'alumne pugui valorar de forma autònoma l'adquisició de competències i coneixements establerts en la guia docent.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Finalitat: presentació de coneixements generals d'Organografia Metodologia: classes teòriques presencials amb ajuda de presentacions audiovisuals. S'aniran penjant a l'espai de l'assignatura a Campus Extens el pdf de les presentacions de les classes perquè els alumnes ja hagin treballat el material abans d'assistir a classe.
Seminaris i tallers	Seminaris	Grup mitjà 2 (X)	Finalitat: Reforç de coneixements generals i presentació de coneixements avançats en Organografia. Desenvolupar la capacitat d'obtenir i estructurar informació de rellevància sobre un tema concret i exposar-la en públic. Metodologia: Seminari especialitzats impartits pel professor i pels alumnes. Els seminaris impartits pels alumnes es realitzaran en grup. Una setmana abans de l'exposició oral, es lliurarà un resum del treball realitzat així com les imatges que s'utilitzaran en l'exposició. Durant l'exposició els alumnes hauran de respondre a les preguntes del professor i dels alumnes.
Seminaris i tallers	Tallers d'identificació d'imatges	Grup mitjà 2 (X)	Finalitat: Desenvolupar la capacitat d'identificar els diferents òrgans animals i descriure la seva estructura microscòpica en imatges histològiques.

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	20118 - Organografia
Grup	Grup 1, IS, GBIO
Guia docent	C
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
			Metodologia: Sessions participatives d'identificació d'imatges amb projecció audiovisual.
Tutories ECTS	Tutoria col·lectiva	Grup mitjà 2 (X)	Finalitat: Proporcionar les bases per a la selecció, estructuració i desenvolupament dels treballs en grup. Metodologia: Sessió on es valoraran les idees aportades pels alumnes per als treballs en grup i se solucionaran dubtes en relació amb els temes a desenvolupar.
Avaluació	Control Seminaris	Grup mitjà 2 (X)	Finalitat: Avaluar l'adquisició de coneixements en les sessions de seminaris impartits pel professor o pels alumnes (grau d'aprenentatge dels seminaris d'aprofundiment).
Avaluació	Primer examen parcial	Grup gran (G)	Finalitat: avaluar el grau d'aprenentatge i assimilació de continguts per l'alumne. Modalitat: examen parcial basat en preguntes tipus test per avaluar les competències adquirides fins al moment.
Avaluació	Segon examen parcial	Grup gran (G)	Finalitat: Avaluar el grau d'aprenentatge i assimilació de continguts per l'alumne. Modalitat: examen parcial basat en preguntes tipus test per avaluar les competències adquirides fins al moment.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Treball individual	Finalitat: aprofundiment en la matèria i consolidació de coneixements. Metodologia: Per facilitar aquesta tasca s'indicarà, per a cada unitat didàctica, el material que haurà de consultar l'alumnat per preparar els continguts de forma autònoma. A Campus Extens aniran apareixent qüestionaris on-line en finalitzar cadascun dels temes perquè l'alumne pugui valorar de forma autònoma l'adquisició de competències i coneixements establerts en la guia docent.
Estudi i treball autònom en grup	Treball en grup	Finalitat: Aprofundiment en la matèria. Capacitat per treballar en grup i intercanviar coneixements. Metodologia: Els alumnes prepararan un tema que serà exposat oralment en un seminari.

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	20118 - Organografia
Grup	Grup 1, IS, GBIO
Guia docent	C
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		60	2.4	40
Classes teòriques	Classes magistrals	46	1.84	30.67
Seminaris i tallers	Seminaris	5	0.2	3.33
Seminaris i tallers	Tallers d'identificació d'imatges	5	0.2	3.33
Tutories ECTS	Tutoria col·lectiva	1	0.04	0.67
Avaluació	Control Seminaris	1	0.04	0.67
Avaluació	Primer examen parcial	1	0.04	0.67
Avaluació	Segon examen parcial	1	0.04	0.67
Activitats de treball no presencial		90	3.6	60
Estudi i treball autònom individual	Treball individual	70	2.8	46.67
Estudi i treball autònom en grup	Treball en grup	20	0.8	13.33
Total		150	6	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'alumne obtindrà una qualificació numèrica de 0 a 10 punts després de l'avaluació de cadascuna de les activitats. Amb la finalitat d'obtenir la nota global de l'assignatura, la nota de cadascuna de les activitats serà ponderada segons el percentatge que s'indica en la següent fórmula:

NOTA GLOBAL = (Nota del 1r parcial si 4) x 0,35 + (Nota del 2n parcial si 4) x 0,35 + (Nota del control de Seminaris i Tallers) x 0,15 + (Nota de les Exposicions Orals en Grup) x 0,15

Per aprovar l'assignatura es requereix una NOTA GLOBAL igual o major a "5,0". La nota global és la nota que constarà en l'acta de l'assignatura.

Es requereix una nota igual o superior a 4,0 en els exàmens parcials per tenir opció a aprovar l'assignatura. Si la nota dels dos exàmens parcials no és igual o superior a 4, encara que la nota ponderada fos igual o superior a 5, la nota en l'acta serà Suspès (4).

Els exàmens parcials o el control de seminaris es consideraran aprovats amb una nota igual o major a 5,0.

Els alumnes que al febrer obtinguin una nota global inferior a 5,0 hauran de recuperar durant el període d'avaluació extraordinària (setembre) aquell examen o exàmens que haguessin suspès o no s'haguessin presentat. Finalitzat el període d'avaluació extraordinària la nota global de l'assignatura es recalculará d'acord amb la fórmula descrita, introduint les notes dels exàmens que s'hagin realitzat al setembre. La nota de les exposicions orals, en ser una activitat no recuperable, es mantindrà fins al període d'avaluació extraordinària. Els alumnes que no es presentin al control de seminaris o a les les exposicions orals en grup tindran una nota de "0" per a aquesta activitat.

L'assistència a les sessions de Seminaris i Tallers és obligatòria.

Segons el Reglament acadèmic, tindran la qualificació de NO presentat al febrer aquells alumnes que no s'hagin presentat al primer i al segon examen parcial, encara que haguessin realitzat les altres activitats d'avaluació.

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	20118 - Organografia
Grup	Grup 1, IS, GBIO
Guia docent	C
Idioma	Català

Atès que setembre és un període d'avaluació extraordinària, un alumne que hagi obtingut la qualificació de Suspens en el període d'avaluació ordinària de febrer i no es presenti a les recuperacions en el període d'avaluació extraordinari de setembre, tindrà la qualificació de Suspens al setembre.

Segons el Reglament acadèmic, no es permet pujar nota en setembre d'activitats que s'hagin aprovat durant el curs. Els alumnes tampoc podran pujar nota d'exàmens parcials o del control de seminaris i tallers si la nota global de l'assignatura és major o igual a 5, encara que els tinguessin suspesos.

Els exàmens parcials o el control de seminaris i tallers podran ser realitzats en data posterior a la prevista en cas de causa mèdica greu degudament justificada. La no assistència a l'exposició oral en grup implicarà un nota de "0" si és per causa no justificada, i en cas de de causa justificada, es buscarà una data alternativa consensuada per a la seva realització.

NO s'autoritza la realització d'exàmens a les seus de Menorca i Eivissa i Formentera.

Es recomana als alumnes que consultin habitualment totes les informacions acadèmiques exposades en la web de la UIB i en Campus Extens, en particular les que fan referència a dates d'exàmens, horaris i grups.

Seminaris

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Treballs i projectes (No recuperable)
Descripció	Finalitat: Reforç de coneixements generals i presentació de coneixements avançats en Organografia. Desenvolupar la capacitat d'obtenir i estructurar informació de rellevància sobre un tema concret i exposar-la en públic. Metodologia: Seminaris especialitzats impartits pel professor i pels alumnes. Els seminaris impartits pels alumnes es realitzaran en grup. Una setmana abans de l'exposició oral, es lliurarà un resum del treball realitzat així com les imatges que s'utilitzaran en l'exposició. Durant l'exposició els alumnes hauran de respondre a les preguntes del professor i dels alumnes.
Criteris d'avaluació	Qualitat, claredat i adequació al tema del resum escrit de l'exposició oral. Equilibri en la participació de tots els membres del grup que exposa. Qualitat i claredat de l'exposició oral i eficàcia del format de presentació per a la comprensió per part de la resta d'alumnes i el professor.

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari A

Control Seminaris

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (Recuperable)
Descripció	Finalitat: Avaluar l'adquisició de coneixements en les sessions de seminaris impartits pel professor o pels alumnes (grau d'aprenentatge dels seminaris d'aprofundiment).
Criteris d'avaluació	El control consistirà en preguntes tipus test. S'avaluarà la matèria exposada en les sessions de seminaris, impartits pel professor o pels alumnes.

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari A

Primer examen parcial

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (Recuperable)
Descripció	Finalitat: avaluar el grau d'aprenentatge i assimilació de continguts per l'alumne. Modalitat: examen parcial basat en preguntes tipus test per avaluar les competències adquirides fins al moment.
Criteris d'avaluació	Consistirà en preguntes sobre la matèria exposada en les classes en grups grans i en els tallers de identificació d'imatges. Entrarà la matèria vista fins al moment.

Percentatge de la qualificació final: 35% per l'itinerari A

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	20118 - Organografia
Grup	Grup 1, IS, GBIO
Guia docent	C
Idioma	Català

Segon examen parcial

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (Recuperable)
Descripció	Finalitat: Avaluar el grau d'aprenentatge i assimilació de continguts per l'alumne. Modalitat: examen parcial basat en preguntes tipus test per avaluar les competències adquirides fins al moment.
Criteris d'avaluació	Consistirà en preguntes sobre la matèria exposada en les classes en grups grans i en els tallers de identificació de imatges.

Percentatge de la qualificació final: 35% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- YOUNG, B.; HEATH, J.H. (2000) Wheater's Histología Funcional. Texto y Atlas en color. (4ª ed.) Churchill Livingstone.
- ROSS, M.H.; KAYE, G.I.; PAWLINA, W. (2004) Histología. Texto y Atlas Color con Biología Celular y Molecular. (4ª ed.) Ed. Médica Panamericana.
- GENESER, F.(2000) Histología (3ª ed.) Panamericana.
- STEVENS, A.; LOWE, J. (1998) Histología Humana (2ª ed.) Harcourt
- FAWCETT, D.W. (1995). Tratado de Histología. (12ª ed.) Ed. Interamericana-McGraw-Hill.

Bibliografia complementària

- KÜHNEL, W. (2005) Atlas Color de Citología e Histología (11ª ed.) Ed. Médica Panamericana.
- JUNQUEIRA, L.C., CARNEIRO, J. (2005). Histología Básica (6ª ed.) Ed. Masson.
- GARTNER Y HIATT. (2003) Atlas Color de histología. (3ª ed.) Ed. Médica Panamericana.
- BOYA VEGUE, J. (2004) Atlas de Histología y Organografía Microscópica (2ª ed.) Ed. Médica Panamericana.
- FAWCETT, D.W., JENSH, R.P. (1999). Compendio de Histología. Ed. McGraw-Hill- Interamericana.
- KIERZENBAUM, A.L. (2008). HISTOLOGÍA Y BIOLOGÍA CELULAR. Ed. Elsevier Mosby.
- VVAA. (2003) Organografía microscópica animal comparada. Ed. Síntesis.

Altres recursos

- Portals d'internet de prestigi (Universitats, organismes oficials, societats científiques, etc.)
- Atlas de Histología Vegetal y Animal
<http://webs.uvigo.es/mmegias/presentacion.php>
- Atlas de Histología y Organografía Microscópica (J. Boya)
<http://www.ucm.es/info/ghm/atlas.htm>
- Biodidac - Universidad de Ottawa
<http://biodidac.bio.uottawa.ca/info/browse.htm>
- Universidad de Valladolid
http://www.med.uva.es/~biocel/Practicas/PHistologia/Histologia_Humana.html
- Universidad de Salamanca
<http://www3.usal.es/~histologia/>

